

Första läsningen: **Apg 9:26-31** (*Barnabas berättade för dem hur Saul på vägen hade sett Herren*)

Den radikale och nyomvända Paulus – som ännu kallades Saul – var illa ute, hans nya bröder och systrar i kyrkan vågade inte möta honom, de icke-kristna grekiska judarna ville döda honom (det kan röra sig om gamla vänner från *Kilikien*, Paulus hemtrakter, som nämns i Apg 6:9). Hans forna uppdragsgivare hos översteprästen (Apg 9:1-2) nämns inte – de var väl i chock, handfallna inför det osannolika ”sveket”. Paulus hade kunnat stanna borta från Jerusalems getingbo men ville ha sin kallelse bekräftad av **den enda sanna kyrkan på jorden**, moderkyrkan och hennes apostlar (Gal 1:18; jfr 2:2). Paulus var på alla sätt olik de övriga apostlarna och hade skarpa kontroverser med dem, men **han ville aldrig grunda en egen kyrka**. Kyrklig enhet är inte lätt, men den är nödvändig. Kyrkan är en enda kropp, *Kristi egen kropp* (1 Kor kap. 12). Den som bryter med apostlarnas kyrka bryter med Jesus (se nedan).

Andra läsningen: **1 Joh 3:18-24** (*Detta är hans bud: Att vi skall tro och älska*)

Gud är större än vårt hjärta och förstår allt (v. 20) – en förunderlig och förvandlande kraft gömmer sig i dessa ord! Den gamle aposteln, *den älskade lärjungen* (Joh 13:23; 19:26; 20:2; 21:7, 20, 24), har ord som ligger så nära Jesu egna att man skulle kunna förväxla dem (denna läsning och evangelietexten nedan skulle utan vidare kunna fogas ihop till en enda text!). På Johannes passar Jesu ord: *När han är fullärd blir han som sin lärare* (Luk 6:40). ”Ja!” skulle han svara. ”Jag vill förbli i honom” (v. 24).

Evangelium: **Joh 15:1-8** (*Om någon är kvar i mig och jag i honom bär han rik frukt*)

Vi ska hålla fast vid kyrkans fysiska gemenskap, Kristi kropp, den vinstock där han är stammen. Så sorgligt många barn glider bort från kyrkan efter den första heliga kommunionen, de växer upp som om de aldrig hört talas om Kristus. En gren som bryts av vinstocken kan sättas i vas och leva en kort tid, men inte bära frukt. Goda gärningar man eventuellt gör utan att leva *i nådens tillstånd*, dvs. i vänskap med Kristus, hjälper inte mot grundfelet: att man skilt sig från *nådens källa* (Jer 2:13) och inte helas från de synder man begår. Utanför Kristus finns lockande toner, men de *är tomhet, idel tomhet* (Pred 1:2). Den förtorkade grenen kastas bort, ingen är ”arg” på den, man vill bara inte se på den längre. Helvetet är en ändlös trist avfallsstation för förspild nåd, likgiltiga skuggor av det goda som aldrig blev av. Grenen däremot som är **kvar** på växten lever, den suger saven från roten: sakramenten är *blodomloppet* i Kristi kropp, de ger näring från

det pumpande hjärtat – Jesus själv – och lycka med alla helgonen, levande som döda – om man nu kan kalla dem som insomnat, förenade med den Uppståndne, för ”döda”! Jfr Luk 8:52; 20:38; Rom 6:4-8; 2 Tim 2:11 f.

MÅNDAGEN I FEMTE PÅSKVECKAN

Första läsningen: Apg 14:5-18 (Ni skall omvända er till den levande Guden)

I en värld som styrs av fruktan finns föga plats för sunt förnuft. Man föraktar eller idealiserar det nya som man möter. Paulus och Barnabas, på flykt från hot om stening, botar en förlamad man, och de dyrkas genast som gudar. Varför nu det? Enligt den romerska diktaren Ovidius, som levde kort innan detta hände, fanns det just i dessa trakter en myt om Zeus (Juppiter) och Hermes (Mercurius) som en gång hade sökt husrum och tagits emot av ett gammalt par som de sedan belönade. De enkla hedningarna trodde nu att detta hände igen. Scenen är lätt komisk, även om Paulus reagerar med stort allvar. Paulus har ett evangelium att förkunna (v. 15), men observera att han inte nämner Jesus med detsamma. Paulus är pedagog. Innan han berättar om Guds Son förklarar han vad han menar med ”Gud”: Gud är Skaparen av allt. Vi lär känna Gud med förnuftet genom att betrakta hans verk i naturen som vittnar om honom (jfr Paulus ord i Apg 17:20-30 och Rom 1:18-32 samt Vish kap. 13). Katolska kyrkan lär samma sak: Med förståndet kan vem som helst inse Guds nödvändiga existens (Katolska kyrkans katekes, nr 36). Skillnaden är stor mellan detta tänkesätt och lykaonernas naiva, alltför snabba ”mirakeltro”. Författaren Lukas berättar för övrigt om helandet av den förlamade mannen med element som påminner om Apg 3:1-10 (jfr 9:32-35) där Petrus gör samma sak. Gud bekräftar Paulus som apostel på samma sätt som Petrus, vill han därmed säga.

Evangelium: Joh 14:21-26 (Hjälparen, som Fadern skall sända, han skall lära er allt)

Den helige Judas Taddaios ställer en bra fråga, men det är svårt att se att han får ett adekvat svar. Han skräms vid tanken att Jesus inte ska leva upp till bilden av en nationell befriare, en kung som alla kan se och erkänna. Jesus svarar inte: apostelns fråga kan faktiskt strykas i texten utan att något märks. Varför är det så? Svaret beror delvis på ett medvetet val av stil hos författaren: många av dialogerna i detta evangelium rör sig på två nivåer. Johannes vill visa att en avgrund skiljer Guds Son från jordiskt sinnade människor. Deras oförmåga att förstå hans andliga tal är kompakt. Ibland spelas rollen av en lärjunge, som Nikodemos (Joh kap. 3) eller Filippos och Andreas (Joh 12:20 f), ibland av ”judarna” (som i Joh 8:23). Johannes hade säkert kunnat lyfta fram andra exempel, där Jesus gav svar som var lätta att förstå, men det är inte hans ärende.

Det har de andra evangelisterna gjort.

Jesu distanserade stil har en djup poäng – den tvingar människorna att inse att själva deras frågor bär på svaren. I stället för att fråga varför Jesus inte visar sin gudomliga identitet offentligt, skulle man ju kunna fråga varför inte världen redan av sig själv har dragit slutsatsen att han är Messias. Det har inte saknats skäl att tro på Jesus.

Jag ... tog dem i mina armar, men de förstod inte att jag botade dem (Hos 11:3).

TISDAGEN I FEMTE PÅSKVECKAN

Första läsningen: **Apg 14:19-28** (*De berättade för församlingen hur mycket Gud hade gjort genom dem*)

Paulus första missionsresa tycks ha varit en mardröm. Knappt har han hunnit skaka av sig vidskepliga försök att göra honom och Barnabas till gudar (Apg 14:5-17), så hinns han ifatt av förföljarna. De missade chansen att stena honom i Ikonion (Apg 14:4-6) men ger sig inte. Han angrips och kan inte fly. Vilket kaos! En gång hetsade han dem som stenade diakonen Stefanos (Apg 8:1). Nu är han i Stefanos ställe – hatiska blickar, förbannelser, ett regn av stenar! Allt blir svart. Paulus livlösa kropp släpas ut ur staden, antingen för att man vill dölja den illegala avrättningen eller för att visa sitt förakt för liket (låta nattens vilddjur och hundar ta hand om kroppen). En obegriplig kraft – kyrkans förbön – får honom på benen. Ett lika ofattbart mod får honom att vända tillbaka och övernatta i staden trots det som hänt. Hur mycket de trogna än har förbundet hans sår, så är det en blodig och svårt sårig gudsman, en bild av den misshandlade Jesus, som nästa dag ger sig av. Paulus nämner saken i 2 Kor 11:25.

Paulus var i sanning modig. Hemresan går genom samma trakter som utresan – överallt där Paulus precis har riskerat sitt liv. Han uppträder inte offentligt – bortsett från Perge, som han besökte hastigt på utresan (Apg 13:13f) – men ändå!

Evangelium: **Joh 14:27-31a** (*Min frid ger jag er*)

Det finns en särskild fred och frid som inte liknar den som världen kan ge: **Kristi fred** (Ef 2:14). Det är den frid som den Uppståndne önskar dem han visar sig för i slutet av evangelierna (t.ex. Luk 24:36). Den kommer från Gud, och med hjälp av den kunde Jesus bära sitt kors och Paulus ta emot stenarna (se ovan) utan hat.

Vers 28, där Jesus säger att ”Fadern är större än jag” kunde av kättaren Areios på 300-talet missbrukas. Han påstod att Jesus inte skulle kallas för Gud eftersom han var en ”underordnad varelse”. Denna villolära förkastades på konciliet i Nicaea år 325 men fortsatte skapa kaos i kyrkan länge än. *Jag älskar Fadern och gör som Fadern har befallt mig*, säger Jesus (v. 31): Ja, Sonens lydnad mot Fadern är ”underordning” – men inte för att Jesus till sitt väsen vore ”mindre Gud”, utan *för vår frälsnings skull*. De rättrogna kyrkofäderna som talade om ”Sonens underordning” innan Areios tid – t.ex. de heliga *Justinos* och *Ireneus* tänkte så. Sonen är verkligen inte ”mindre gudomlig” (som om det fanns ”grader” i Gud, den i allt Fullkomlige!), än mindre bara ”skapad”. Den Jesus kyrkan kände och känner är *själv Gud* (Joh 1:18; jfr 20:28; 1 Joh 5:20), ja han sade: *Jag och Fadern är ett* (Joh 10:30). AMEN!

När ni har upphöjt Människosonen skall ni förstå att jag är den jag är (Joh 8:28).

ONSDAGEN I FEMTE PÅSKVECKAN

Första läsningen: **Apg 15:1-6** (*Apostlarna och de äldste kom samman för att utreda frågan*)

Apostlakonciliet – kyrkans första, ca år 49 – beskrivs här av Lukas på hans vanliga behärskade sätt. Paulus version i Galaterbrevet är något mer färgstark: hans fariseiska motståndare inom kyrkan kallas där för *falska bröder som nästlat in sig för att spionera på den frihet vi äger genom Kristus Jesus* (Gal 2:4). Falska? Även för dem stod hela frälsningen på spel (v. 1)! De ville säga: ”Paulus lärjungar som inte har omskurits har blivit lurade på himlen!” Paulus å sin sida åberopade sig en särskild uppenbarelse (Gal 2:2). Observera att båda parter måste underordna sig *läroämbetet* – moderkyrkans apostlar och ”äldste” (grekiska *presbyteroi*, de ämbetsbärare som vi kallar för präster idag), och det var just för att få kyrkans dom som Paulus reste dit (Gal 2:2). Vi ser våldsamma konflikter – men enheten bevaras!

Det var en oerhört laddad fråga. För omskärelsens och lagens skull var judar redo att gå i döden, som det mackabeeiska upproret få generationer tidigare visade (Första och Andra Mackabeerboken). Omskärelsen var en trosbekännelse, ett urgammalt uttryck för lojalitet mot Gud, mot förbundet, mot det folk han utvalt till sitt eget. ”Stoppa Paulus! Han skär av kyrkans rötter! Hur ska vi överleva?”...

Evangelium: **Joh 15:1-8** (*Om någon är kvar i mig och jag i honom, bär han rik frukt*)

... och just den frågan får sitt svar av Jesus själv i nattvardssalen: **Våra rötter har vi i Jesus**, han är vinstocken, vi är grenarna som får sin näring från stammen! ”Vinstocken” leder tanken till Guds ”plantering” (vingård) Israel (Jes 5:7), det folk som förföll till att ge Herren sura druvor – våld och orättvisa – där han hoppats på söta (Jes 5:2, 4, 7), först planterad som ett ädelt vin och så förvandlad till *en usel och främmande vinstock* (Jer 2:21). Vad hjälper det att ha ”Abraham till fader” (Matt 3:7-12), att tillhöra Guds folk genom omskärelsen, om man inte bär frukt som gläder Gud? Kristus är *Guds vishet* (1 Kor 1:24) – *vinrankan med den sköna blomningen* (Syr 24:17). Att Jesus kallar sig för den sanna (äkta) vinstocken betyder att det bara är i förening med honom som vi kan vara **det sanna Israel**, Guds plantering. Utanför gemenskapen med honom vissnar vi och torkar. Räddningen handlar därför om att *förbli en gren* i honom. Samma uttryck i Joh 6:56 (jfr 1 Joh 3:24) visar att det som menas är **eukaristin**: *Den som äter mitt kött och dricker mitt blod förblir i mig och jag i honom*. Paulus (se ovan) talar om det gamla Israel som ett olivträd som hedningarna får lov att *inympas* på och bli grenar på (Rom 11:17). Sant, men **Jesus är uppfyllelsen av förbundet**. Därför gjorde Paulus allt, ja riskerade livet för att hans judiska syskon skulle ansluta sig till kyrkan, Kristi kropp, vinstocken. Som han själv (jfr Rom 2:28). Detta var hans livs stora obesvarade fråga (Rom 9:1-5). Men han tröstar sig med att också motståndet ingår i Guds plan: ”En del av israeliterna är förstockade och skall förbli det tills hedningarna i fullt antal har nått målet. Men då skall hela Israel bli räddat” (Rom 11:25 f).

Tro inte att jag har kommit för att upphäva lagen eller profeterna (Matt 5:17).

TORSDAGEN 3 MAJ:

APOSTLARNAS FILIPPOS OCH JAKOB DEN YNGRE, fest

Kyrkan över hela jorden firar idag dubbel apostelfest: FILIPPOS och JAKOB DEN YNGRE. De tillhörde båda tolvmannakretsen kring Jesus. De var förstas judar, men Filippos namn är grekiskt och det är kanske därför som vissa greker vände sig till honom när de ville komma i kontakt med Jesus (Joh 12:20-22). Tre saker till vet vi om honom: han förde skeptikern Nathanael till Jesus (Joh 1:43-51). Han stod uppgiven inför Jesu önskan att mätta de fem tusen hungriga åhörarna (Joh 6:5-7). Vid sista nattvarden uppmanade han Jesus: ”Visa oss Fadern.” Jesus svarade: ”Så länge har jag varit tillsammans med er, och ändå känner du mig inte, Filippos? Den som har sett mig, har sett Fadern” (Joh 14:8-9).

Redan i fornkyrkan blandades denne apostel ofta felaktigt ihop med diakonen Filippos, som stod nära Paulus och som har en framträdande plats i Apostlagärningarna, särskilt kapitel 8 (se dock också Apg 6:5 och 21:7-10).

Vem var aposteln Jakob ”Alfaios son” (Mark 3:18, Apg 1:13)? ”Den yngre” kallas en Jakob i Mark 15:40, son till ”den andra Maria” (se även Matt 27:56). I motsvarande scen i Johannesevangeliet är hon syster till Jesu moder (Joh 19:25) och gift med Klopas (som enligt den kristne skribenten Hegesippos från 100-talet var Josefs bror). Vi har även ”Herrens broder” Jakob i Matt 13:55 som verkar vara den Jakob, som Paulus kallar för apostel (Gal 1:19; jfr Mark 6:3). Om det verkligen rör sig om en och samma person på alla dessa ställen, då är denne Jakob son till jungfru Marias släkting Maria och en man vid namn Alfaios eller Klopas. Men Jakob kallas ju samtidigt för ”broder” till Jesus? Det var inget problem i Bibelns värld, där alla sorters släktingar kunde kallas bröder och systrar (så än i dag i Mellanösterns kulturer). Katolska kyrkan lär att Maria inte fick fler barn än Jesus, hon förblev jungfru för alltid, helt given åt Gud (Katolska kyrkans katekes, nr 510). Tecken på att detta var en fast del av kyrkans tro har vi redan från 300-talet. Klosterväsendet som växte fram i den tidiga kyrkan inspirerades av Marias livslånga jungfrulighet. Det ogillade arianerna. En av dem, Helvedius, skapade på 300-talet oro genom att påstå att Jesu moder fick fler barn efter Jesus. Helvedius försökte visa att Jakob måste ha varit fysisk son till Maria. Den helige Hieronymus motsade kraftfullt denna nya lära och hos honom möter vi det tidigaste vittnesbördet vi har om att aposteln, ”Herrens broder”, och Jakob den yngre ansågs vara en och samma person (den äldre aposteln Jakob, Sebedaios son, firas 25/7, det var han som halshöggs o. år 42, Apg 12:1-3).

En legend säger att Jakob den yngre liknade Jesus. Han var som en levande bild av Herren som alla ville se. Därför – påstås det – var Judas tvingad att gå fram och hälsa Jesus med en kyss i Getsemane, när han förrådde honom på skärtorsdagskvällen, så att vaktstyrkan inte tog fel person.

Jakob fick ett personligt möte med den uppståndne Jesus (1 Kor 15:7). På det första kyrkomötet, ca år 49 i Jerusalem, är det han som formulerar de avgörande besluten (Apg 15:13-16). Paulus bekräftar hans auktoritet (Gal 2:9-12), och allt tyder på att Jakobsbrevet i Nya Testamentet är av honom. Kyrkohistorikern Eusebius från 300-talets början citerar ovanför nämnde Hegesippos från 100-talet:

Herrens broder Jakob övertog tillsammans med apostlarna ledningen av församlingen. Allt från Herrens tid intill nu har alla kallat honom ”den rättfärdige”; det fanns ju många med namnet Jakob. Han brukade gå in i templet ensam och man kunde där se honom i bön om förlåtelse för folket. Hans knän

blev hårda som på en kamel av att han ständigt låg på knä i vördnad för Gud och bad för folket.

Hegesippos berättar att Jakob förde många till tron på Kristus. Judafolkets ledare lät den aktade mannen träda fram uppe på tempelmuren. De smickrade och pressade honom att inför folket formulera sig så ”att de inte vilseleds att följa Jesus den korsfäste”. Jakob svarade: ”Varför frågar ni mig om Människosonen? Han sitter i himlen på den allsmåttiges högra sida, och han skall komma med himmelens skyar”. Därmed identifierar han Jesus med den himmelske person som i profeten Daniels syn (Dan 7:9-14) får makt av Gud över alla ting, för evigt. Denna trosbekännelse kostade trettio år tidigare diakonen Stefanos livet (Apg 7:54-8:1, se 26/12), och den fanns på Jesu egna läppar när han själv förhördes (Mark 14:61-62). Nu steg de upp och störtade ned Jakob från muren, och de började stena honom eftersom han inte dog i fallet. Medan stenarna flög på den gamle aposteln, bad han för sina bödlar. En tempelpräst ropade: ”Vad gör ni? Den rättfärdige ber för er!” Då tog en valkare sin klubba, som användes för att pressa vatten ur kläderna, och riktade den mot huvudet på Jakob som så led martyrdöden. Samma händelse – i kortare form – berättas av påve Clemens av Rom i en text som skrevs inte många år efter händelsen. Eusebius citerar dessa källor omkring år 325. Hans bok finns översatt till svenska (Kyrkohistoria, II, 23, Artos förlag). Han vittnar även om att Jakobs biskopsstol i Jerusalem ”finns fortfarande kvar och hålls traditionellt i ära av bröderna där.” Det var viktigt för de tidiga kristna att kunna visa upp sin historiska kontinuitet. Den apostoliska successionen är en bärande pelare än i dag i katolska kyrkan (Katolska kyrkans katekes, nr 860 – 862).

Mordet på Jakob skedde ca år 62. Det skakade även icke-kristna. Den förste kristne biskopen i Jerusalem, Jesu släkting, var djupt respekterad av stora delar av det judiska folket (liksom hans efterföljare Symeon – också han son till Klopas enligt Hegesippos). Urkyrkan var en konflikthärd inom judendomen – inte emot judendomen utan hemmahörande i den.

Dagens första läsning ger oss Paulus version av traditionen om hur det gick till när den uppståndne Jesus visade sig för lärjungarna. Av de tolv apostlarna nämns enbart Kefas (Petrus) och Jakob (1 Kor 15:7) – det visar vilken position Jakob hade i urkyrkan. Evangeliet ger oss de uppmuntrande orden av Jesus som Filippos fråga i nattvardssalen gav upphov till (Joh 14:9-14). Vi ska aldrig vara rädda för att ställa frågor. Tron tål det.

Kyrkans bön på denna dag:

Herre, vår Gud, återigen får vi glädjas åt apostlarna Filippos och Jakobs högtidsdag. Ge oss då på deras förbön gemenskap med Kristi lidande och seger och en gång glädjen att se dig ansikte mot ansikte.

Särskilda läsningar: 1 Kor 15:1-8 och Joh 14:6-14.

FREDAGEN I FEMTE PÅSKVECKAN

Första läsningen: **Apg 15:22-31** (Inga bördor skall läggas på er)

För att förstå apostelkonciliets dekret (v. 23-29) är det viktigt att komma ihåg att alla deltagare var praktiserande judar (förutom greken Titus, Gal 2:1-3). Här (ca år 49) är kyrka och synagoga ännu inte skilda åt. Kyrkans första koncilium gällde en intern judisk angelägenhet av avgörande betydelse. Bakgrunden till besluten verkar vara Guds förbund med Noa. Detta förbund ses av judar (och kristna! jfr Katolska kyrkans katekes nr 56-58, 71) som ett evigt förbund med hela mänskligheten. Ur Guds ord till Noa 1 Mos 9:1-6 växte de sju s.k. noakidiska buden fram (att inte ägna sig åt avgudadyrkan, inte smäda Guds namn, inte förbanna domare, inte mörda, inte begå blodskam och äktenskapsbrott, inte stjäla och inte äta kött från kvävda djur, dvs. kött med blod i).

Av Paulus hednakristna lärjungar förväntade man sig att de som ett minimum skulle iaktta dessa bud, för att inte provocera den judiska religiösa känslan. Då skulle de som hednakristna kunna ”adderas” till Guds utvalda folk (judarna). Men snart kom de hednakristnas antal att överstiga de judekristnas antal, och kyrkans tyngdpunkt (Paulus och Petrus) flyttades från Jerusalem till Rom. De judiska matreglerna blev inte längre relevanta. Och för Paulus var det allt överskuggande ärendet att hans lärjungar skulle slippa hela ”paketet” av lagbud, i synnerhet omskärelsen, som romare och greker avskydde och raljerade med. Konciliets matregler tolkade han fritt (jfr 1 Kor, kap. 8). Enligt Paulus slutade allt i harmoni: en handskakning – och allt var reglerat (Gal 2:7-10)! Tiden skulle visa att inte alla tänkte så (se inte minst Galaterbrevet).

Petrus, som här ger Paulus sitt stöd, hör vi sedan inget mer om i Apostlagärningarna. Varför? Vi möter hans vidare öden bara glimtvis i Nya testamentet: Gal 2:11 f; 1 Kor 1:12; 3:22; 9:5; 15:5 och de två Petrus-breven, av vilket det första sannolikt skrevs i Rom på 60-talet, i spåren av Neros förföljelse, det andra, den yngsta skriften i Nya testamentet, tillkom i början av 100-talet i form av en sammanställning av anvisningar ”från Simon Petrus, Jesu Kristi tjänare och apostel ... till dem som fått samma dyrbara tro som vi” (1:1). Det skrevs sannolikt av en okänd författare som ville tillämpa Petrus läror på sin

samtids frågor och förhållanden. Urkyrkans främste ledare var själv troligen på ständig flykt undan myndigheterna och/eller på besök i lokalkyrkor, tills han slutligen slog sig ner i Rom, där han skulle möta döden.

Utan apostelkonciliets beslut hade kyrkan förblivit en sekt bland många i judendomens periferi. Nu blev den universell, katolsk. Att Paulus och Petrus medvetet begav sig till imperiets huvudstad var alltså konsekvent. Så blev kyrkan på allvar och fullt medvetet en världskyrka. Församlingen i Jerusalem förlorade i betydelse. Detta måste ha gjort ont bland många: tidiga kyrkofäder vittnar om åtskilliga heretiska judekristna sekter, hos vilka hatet mot Paulus levde kvar i generationer.

Evangelium: **Joh 15:12-17** (Detta befäller jag er: att ni skall älska varandra)

Den kärlek som Jesus här talar om bevisar han själv en stund senare, då han i Getsemane säger till vaktstyrkan: ”Om det är mig ni söker, så låt de andra gå” (Joh 18:8). Kristna i romarriket tvingades ofta ange andra kristna, och många dog hellre än att göra så, ty ”ingen har större kärlek än den som ger sitt liv för sina vänner” (v. 13). Som Jesus. Dessa ord har säkert också varit en sista tillflykt som gav mening åt förtvivlade soldater i otaliga krig – mitt i den obönhörliga anfallsorderns absurditet.

Förslag till fredagsoffer: Hur kan jag hjälpa förföljda kristna i världen?

LÖRDAGEN I FEMTE PÅSKVECKAN

Första läsningen: **Apg 16:1-10** (*Kom över till Makedonien och hjälp oss*)

Apostlakonciliet hade gett Paulus råg i ryggen. Nu var han erkänd som apostel och visste sin uppgift: att gå till hedningarna (Gal 2:7-8). Han accepterar inte Johannes Markus som medhjälpare igen på denna andra missionsresa, trots att det kostar honom den trogne Barnabas sällskap (Apg 15:37 f). Däremot duger den vältalige Silas som apostlarna hade tilldelat Paulus på hemresan (Apg 15:25-27, 32, 40). Vandrigen går landvägen till de kyrkor Paulus grundade på första resan. I Lystra väljer Paulus ut Timotheos, som vi sedan får höra mycket om (Apg 17:14-15; 19:22; 1 Kor 4:17; 1 Thess 3:2). Paulus har moderkyrkans förtroende och behöver inte omskära hedningarna men kan kosta på sig ett undantag då situationen talar för det (v. 3; jfr 1 Kor 9:20 ff). Kanske sker det för att Timotheos är jude genom modern och riskerar att bli sedd som ”avfälling” om han förblir oomskuren.

Resan går sedan genom områden i Mindre Asien (nuvarande Turkiet). En viss osäkerhet märks om vart vägen ska gå: Guds Ande ställer hinder i vägen. Är det sjukdom som menas (jfr Gal 4:13)? Intriger? Eller ”missionsprincipen” i Rom 15:20; 2 Kor 10:16? Eller vägledande drömmar som i v. 9? Att sällskapet reser till kuststaden Troas vid Egeiska havet ger knappast mening om de inte också tänkt ta sig över till det europeiska fastlandet. En dröm bekräftar denna idé (v. 9). I v. 10 verkar författaren själv, ”vi” – Lukas (jfr Kol 4:14) – ansluta sig till resan. Möjligtvis är Paulus nu försvagad. Det är meningsfullt att ta med sig denne kristne läkare.

Evangelium: **Joh 15:18-21** (*Jag har kallat er ut ur världen*)

Helgonberättelserna i slutet av denna bok visar: det kostar sitt pris att ha kallats *ut ur världen* (v. 19) av Jesus. Jesu tröstande ord i denna läsning måste ha gjort intryck på Johannes. De återkommer nästan ordagrant i hans första brev (1 Joh 3:11 f). En oöverträffad kommentar till Jesu ord är den anonyma kristna 100-talsskriften *Brevet till Diognetos* (5:1-6:1, *De apostoliska fäderna*, Artos förlag):

De kristna skiljer sig varken till land, språk eller seder från andra människor. De gifter sig som alla andra och föder barn, men de sätter inte ut sin avkomma. Deras bord är öppet för alla men inte deras bädd. De vistas på jorden men deras hemland är himlen. De älskar alla men förföljs av alla. De är okända men fördöms. Kort sagt, vad själen är i kroppen, det är de kristna i världen. Själen är spridd i alla kroppens lemmar och de kristna i alla världens städer. Själen bor ju i kroppen men är inte av kroppen; de kristna bor också i världen men är inte av världen.

Saliga är ni när man för Människosönens skull hatar er och stöter bort er. (Luk 6:22)
--